

לשוננו לעם

עורכים: א' אברונין, מ' אזרחי וי' פרץ

מתוך

כרך א, חוברת ד, תש"ו

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

מ. מדן, ירושלים

סמיכות של מספרים

מר א. לוריאה, בעל הרשימה "מה שפגמנו בספירה", מערער בין שאר הערותיו על השמוש בצורת הסמיכות "עשרת" בקשר לשמות ממין נקבה כגון: "עשרת השנים האחרונות". המעיר אומר: "עשרת" ייאמר רק בסמיכות לשמות ממין זכר. בשמות ממין נקבה צ"ל "עשר" גם בסמיכות.

ולאו דוקא. מותר להשתמש בצורות הסמיכות הזכריות של המספרים גם בקשר לשמות עצם נקביים. והנה דוגמאות לכך: "שלשת נשי בניו" (בראשית ז, יג); "שלשת הנפת" (יהושע יז, יא); "שלשת ככרות לחם" (שמואל א' י, יג); "לשלשת אחיו תיהם" (איוב א, ד); "ארבעת (כתיב) כנפות הארץ" (יחזקאל ז, ב), והבטוי "עשרת הדברות".

אמנם יש משיבים על הדוגמה האחרונה ואומרים, שהיחיד הוא "דבר אחד", זכר, אולם אין זה נכון: בתלמוד ובמדרשים מצוי הצירוף: "דברות ראשונות", "דברות אחרונות", נקבה. היחיד הוא "דברה" על משקל "שפחה" או "דברת" על משקל "אגרת".
